

İktisat Derslerinde Nasıl Başarılı Olursunuz? / N. Emrah Aydınonat

Dönem başlarken İktisada Giriş derslerinde öğrencilere yaptığım önerilerinden bazılarını burada özetleyeyim dedim. Belki üniversiteye yeni giren öğrencilerin, özellikle de ekonomi/iktisat öğrencilerinin işine yarar, yüksek notlar almalarına yardım eder:

1. Lisedeki çalışma alışkanlıklarınızdan vazgeçin. Bu alışkanlıklar, iyi üniversitelerdeki iktisat derslerinde işe yaramaz. (a) Ezberlemeyin, konunun veya çözümün mantığını anlayın. (b) Sadece sorunun veya problemin yanıtına değil, o yanıtın nasıl bulunduğu odaklanın. Böyle yapmazsanız, benzer soru ve problemleri çözme becerisini kazanamazsınız. (c) Çalışmayı son güne bırakmayın. Düzenli çalışın. (ç) Derste size verilenlerle yetinmeyin, araştırın.

2. Derse girmeden ve dersten sonra ders içeriğine göz gezdirin. Derse girmeden, o gün anlatılacak konuya şöyle bir göz gezdirin. Kitapta (veya verilen okumada) neler anlatılmış, konu neden önemli, şöyle bir bakın. Hatta eğer vakit yaratabilirseniz, okuyun. Bunu yaparsanız, derste anlatılanları çok daha kolay anlayacaksınız. Dersten sonra da aynı gün biraz vakit ayırıp neler yapıldığına, önceki ve gelecek konularla nasıl ilgili olduğuna bir bakın. Daha da güzeli, biraz vakit ayırıp tekrar edin.

3. Dersteyken dersle ilgilenin, akıllı telefonunuzla değil. Yapılan araştırmalar, aynı anda birden fazla işi yapan insanların bu işlerin hiçbirini yeteri kadar iyi yapamadığını gösteriyor. Eğer dersi dinlerken sevgilinize WhatsApp'tan aşk mesajları gönderiyorsanız, şunu söyleyebiliriz: Sevgiliniz bunu hak etmiyor. Ona zaman ayırın. Ona mesaj yazarken ders dinlemek gibi başka işlerle ilgilenmeyin. Eğer derste tüm enerjinizi ve ilginizi sevgilinize göndermek istediğiniz mesaja vermek istiyorsanız, o zaman zaten derse girmenize gerek yok. Aynı şekilde, eğer dersi gerçekten dinlemek istiyorsanız, tüm enerjinizi ve ilginizi derse odaklayın. Sonuçta, derse girerek pek çok şeyden (uykudan, arkadaşlarla sohbetten, sevgilinizle gezmekten vb.) vazgeçtiniz. En azından, derse girdiğinize değsin.

4. Derste not alın. Sadece slaytlardan çalışmayın. Çalışırken özet çıkarın. Yapılan araştırmalar, el yazısıyla alınan notların öğrenmeye yardımcı olduğunu gösteriyor. Not tutarsanız, derste anlatılanları daha kolay hatırlarsınız. Ayrıca, slaytlarda yer almayan detayları da not etmiş olursunuz. Ders çalışırken de kendiniz için not çıkarın. Bu notlar sınava çalışırken çok işinize yarayacak. Ayrıca, her zaman derste aldığınız notlara ve ders kitabına/okumalarına başvurun. Hocanız ders anlatırken slaytlardan faydalananı olabilir. Ancak, siz sadece slaytlardan çalışmayın. Slaytlar hocanın derste anlattığı her şeyi içermez. Eğer derse katılıp, not tutmadıysanız, slaytlardan çalışarak, slaytlardaki grafikleri ezberleyerek başarılı olamazsınız. Her zaman derste aldığınız notlara ve ders kitabınıza/okumalarına başvurun. Ha unutmadan, aktif bir şekilde çalışın:

5. Aktif bir şekilde çalışın. Denklem ve grafiklerle oynayın, kavramlara takla attırın! Soru cevaplayın. Bu ne demek? Şu demek: Ayağınızı masaya uzatıp, grafiklere ve tanımlara uzaktan bakarak iktisat öğrenemezsiniz. Grafikleri çizmeniz, kavramların nasıl kullanıldığı ve hangi bilimsel soruları cevaplamakta faydalı oldukları konusunda düşünmeniz lazım. Grafikleri çizmeniz de yetmez. Onlarla oynayın. Eğrilerin hangi koşullarda kayacağını düşünün, senaryolar uydurun ve o senaryoları öğrendiğiniz grafiklerle gösterip gösteremediğinize bakın. Örneğin, bu sene kuraklık olursa gıda fiyatlarına ne olur diye sorun. Veya, “bizim pizzacı ‘bir alana bir bedava’ kampanyası yaptığında benim refahım artar mı?” diye sorun. Bu soruları öğrendiğiniz denklem, model ve grafiklerle cevaplamaya çalışın. Kavramlar hakkında düşünürken de kavramın neden o şekilde tanımlandığını ve kullanıldığını anlamaya çalışın. Anlamak için, öyle tanımlanmasaydı bu ne anlama gelirdi diye düşünün. Kavramlara da “işkence” edin. Tüm bunlara ek olarak, hocanızın verdiği çalışma sorularını cevaplayın. Hocanız soru vermiyorsa, kitabınızdaki soruları cevaplamaya çalışın.

6. Arkadaşlarınızla birlikte çalışın. Birbirinize hep “neden?” diye sorun. Öğrendiklerinizi arkadaşlarınıza açıklamaya çalışın. Göreceksiniz, açıklarken ve arkadaşlarınızın “neden?” sorularını yanıtlarken, konuları daha iyi kavrayacaksınız. Ciddiyim.

7. Kendinize soru sorun. Hocanıza soru sorun. Eğer dersle ilgili tek sorunuz “*hocam sınavda ne çıkacak?*” ise o dersten bir şey öğrenemezsiniz. Bir şeyler öğrenebilmek için soru sormanız ve bu soruları cevaplamaya çalışmanız lazım. “*Neden bize bunları anlatıyorlar?*” diye sorarak başlayabilirsiniz. İktisat derslerinde işe yarayacak bazı sorulara bazı örnekler: “*Bu modelin amacı ne?*”, “*Bu model hangi soru veya sorulara yanıt bulmaya çalışıyor?*”, “*Bu model ne tür varsayımlar yapıyor?*”, “*Bu varsayımlar mantıklı mı, gerçekçi mi?*”, “*Bu modele alternatif başka modeller de var mı?*” vb. Özetle, şunu söyleyebilirim: Bir iktisat modelinin neden tasarlandığını, hangi sorulara yanıt aradığını bilmiyorsanız, o modeli bilmiyorsunuz demektir. Modelin denklemlerini veya grafiklerini ezbere biliyor olmanız bu durumu değiştirmez. Özellikle derste anlatılanları anlamadığınızda hemen hocanızı uyarın. Neyi anlamadığınızı söyleyin, kafanızdaki soruları sıralayın. Pek çok öğrenci, konuyu sadece kendisinin anlamadığını düşünerek veya soru soran ilk öğrenci olmamak için soru sormaktan kaçınır. Bunu yapmayın. Üniversiteye diploma almak için değil, bir şeyler öğrenmek için geliyorsunuz. Soru sorun ki öğrenin. Ayrıca emin olun ki, eğer siz konuyu anlamadıysanız, çok büyük bir ihtimalle sınıfın geri kalanı da anlamamıştır. Soru sorarak bütün sınıfa yardımcı olacaksınız.

8. Araştırın. Araştırın. Araştırın. Hocanızın size yalan yanlış şeyler anlatıp anlatmadığını öğrenmenin en iyi yolu konuyu araştırmak ve daha fazla okuma yapmaktır. Bir konu hakkında araştırma yaptığınızda o konuyu çok daha iyi öğrenirsiniz. İnternet’in nimetlerinden faydalanın. Ancak sadece internet yetinmeyin. İnternet araştırmaya başlamak için size yardımcı olacaktır. Araştırmanıza genel web sitelerinden başlayıp, konunun uzmanlarına ve daha akademik çalışmalara ulaşmaya çalışın. Basılı yayınları kullanın. Akademik araştırma nasıl yapılır bilmiyorsanız, hocalarınıza danışın.

9. Sınavda sorulan soruları cevaplayın. Bu öneri size ilginç gelmiş olabilir ama pek çok öğrenci soruda ne istendiğine fazla dikkat etmeden, cevap kağıdını konuyla ilgili ne biliyorsa onlarla dolduruyor veya sorulan soruyu değil kafasındaki *başka bir soruyu* cevaplıyor. Bunları yaptığınızda sorulan soruyu cevaplamadığınız için o sorudan iyi puan alamazsınız. Sınavlar bildiklerinizi kullanıp kullanmadığınızı anlamak için yapıyor. Bu sebeple, ezberinizi kağıda dökmeniz değil, soruyu cevaplamanız bekleniyor. Ayrıca, yine aynı sebeple, soruyu cevaplamak için ne gerekiyorsa onu yazmanız tam puan almanız için yeterlidir. Konu hakkında bildiğiniz her şeyi yazmak size sadece vakit kaybettirir. Her hocanın sınav yöntemi farklıdır ancak bu temel ilke her sınavda işe yarayacaktır. Soruda tam olarak istenen ne? Önce bunu iyice anlayın, soruyu cevaplamaya sonra başlayın.

10. Zamanınızı iyi kullanın. İyi ve başarılı öğrenci, sadece ders çalışan bir öğrenci değildir. Gezin, tozun, görün, eğlenin. Derslerde geçen zamanınızı, WhatsApp’ta veya Facebook’ta gezerek değil, dersi dinleyerek geçirirseniz, ders dışında daha az çalışmanız yeterli olur. Düzenli çalışırsanız ve yukarıdaki önerileri dikkate alırsanız, diğer şeyleri yapmak için daha fazla zamanınız olacaktır. Sınav dönemlerinde arkadaşlarınız çırpınırken, siz hayatınızın normal akışına devam edebilirsiniz. Çünkü her şeyi zamanında anladınız, çalıştınız, not çıkardınız. Bir iki tekrarla sınava girip başarılı olabilirsiniz. Günlerce sabahlamanıza gerek yok. Hatta sınav döneminde arada sinemaya falan bile gidebilirsiniz. Ancak, siz yine de sınav döneminde sinemaya, restorana gittiğinizde ‘check-in’ yaparak arkadaşlarınızı gıcık etmeyin.

Bonus: İyi üniversitelerde kopya ve intihal (mesela, kopyala-yapıştır ödevler) cezalandırılır. Eğer sınavda kopya çekerseniz veya kopyala-yapıştır bir ödev vererseniz, durumun ciddiyetine göre bir ya da iki yarıyıl okuldan uzaklaştırma alabilirsiniz. Bunları yapmayacağınızı biliyorum ama ben yine de uyarayım.